

Вправа «Бліц-знайомство для демократії»*

Мета:

Допомогти вчителям формувати громадянську компетентність у їх професійній діяльності через розвиток цінностей, ставлень, навичок, знань та розуміння демократії.

Очікувані результати:

- Учасники оцінять власне середовище (клас, школу, університет, спортивний клуб, заклад позашкільної освіти тощо) з позиції взаєморозуміння, довіри, поваги, солідарності та різноманітності.
- Вони розглянуть, наскільки *я, він, вона, ми*, як особистості, можуть сприяти розвитку демократичного освітнього середовища.

Підготовка:

- Переконайтеся, що ви надрукували всі картки у достатній кількості для всіх учасників.
- Подбайте про комфортний простір для роботи учасників у парах та зручного пересування.

Процедура:

Після проведення криголаму або вступу, організуйте "бліц-знайомство" для демократії:

- Усі учасники мають стати у 2 концентричні кола (зовнішнє і внутрішнє), обличчям один до одного, утворюючи пари.
- Кожна пара отримує окрему картку.
- Протягом 2 хвилин учасники обговорюють зі своїми партнерами те, чим вони вже займаються у своїй практиці, щоб розвивати зазначену на картці цінність / ставлення / навичку / знання, наприклад, «свідомо спрямовувати свої дії на попередження дискримінації і насильства».
- Протягом 1 хвилини учасники обмінюються думками про те, що ще можна зробити на уроці, в класі, у школі та поза її межами, щоб розвинути відношення, навички або розуміння, згадані на картці.
- Через 3 хвилини концентричні кола рухаються таким чином, щоб усі учасники опинились у парі з новим партнером. У новостворених парах педагоги обговорюють нову картку протягом 3 хвилин.
- Повторюйте обговорення в нових парах, надаючи учасникам можливість спілкуватися з багатьма різними партнерами протягом доступного часу.
- Обговорення.

*<https://www.learntochange.eu/2017/02/21/cards-for-democracy/>

Вправа «Практика оцінювання»**

Мета:

Допомогти вчителям розвинути громадянську компетентність для реалізації демократичних практик оцінювання.

Очікувані результати:

- Учасники з'ясують протиріччя та недоліки деяких традиційних практик оцінювання.
- Учасники розвиватимуть розуміння і навички для застосування демократичних практик, інструментів та методів оцінювання.

Підготовка:

- Виберіть 7-10 карток, які стосуються основного фокусу вправи (у цьому варіанті діяльності увага акцентується на оцінюванні). Наприклад, для цієї вправи було обрано такі сім карток:
  - ✓ *«Я свідомо спрямовую свої дії на попередження дискримінації і насильства»*
  - ✓ *«Я уважно обираю засоби вербальної та невербальної мови для вираження переконань, думок і почуттів»*
  - ✓ *«Я можу описати, як змінюються і розвиваються люди з плином часу»*
  - ✓ *«Зазвичай я використовую обережні формулювання на кшталт: «Це може бути ...», «Існує можливість, що ...», «Здається, що ...»*
  - ✓ *«Я використовую свої знання та досвід для генерування нових ідей, підходів і способів вирішення проблем»*
  - ✓ *«Я розвиваю вміння слухати і чути»*
  - ✓ *«Я з'ясовую думки та почуття людей, перш ніж коментувати їхні дії».*
    - Роздрукуйте набори обраних карток з розрахунку один набір на групу з 4 учасників.

Процедура:

1. Попросіть учасників пригадати свої шкільні роки або подумати про свою професійну діяльність, повсякденне шкільне життя. Поясніть, що ви почергово запропонуєте їм приблизно 10 слів та виразів, що мають відношення до оцінювання. Для кожного терміну вони повинні записати кілька ключових слів, які відображають їх перше асоціації (почуття, спогади тощо), пов'язані з терміном. Можна запропонувати учасникам такі слова: *контрольна робота, диктант, зворотний зв'язок, погана оцінка з предмету через невідповідну поведінку, оцінка вчителя, справедливість, приниження перед однолітками, ДПА, можливість виправити оцінки,*

повторний рік навчання, критерії оцінювання, формувальне оцінювання, самооцінка тощо.

2. Об'єднайте учасників у пари, в яких педагоги мають поділитися один з одним своїми асоціаціями, почуттями та спогадами від 5 до 10 хвилин.

3. Запропонуйте парам повернутися на загальне обговорення та поділитися кількома висновками роботи в парах.

4. Кожна пара має приєднатися до іншої пари учасників, щоб утворилися групи з чотирьох людей.

5. Кожна група з 4 осіб отримує колоду карт та кладе на свій стіл написами вниз. Правила карткової гри є такими:

- Перший учасник групи перевертає верхню картку написом догори.
- Усім учасникам групи дається хвилина, щоб подумати про приклад того, як їх практика оцінювання відповідає твердженню на картці.
- Коли хвилина вийде, учасники по черзі мають поділитися з іншими, що вони, як правило, роблять у своїх класах, наприклад, для *«свідомого спрямування своїх дій на попередження дискримінації і насильства»*.
- Учасники по черзі обмінюються своїми кращими практиками, а гравець, який перевернув картку, має привілей ставити уточнюючі запитання.
- Після того, як кожен учасник групи поділився власним досвідом, наступний гравець перевертає наступну картку і зачитує її. Усі думають індивідуально протягом хвилини щодо відповіді на другу картку, наприклад, про те, як вони *«використовують свої знання та досвід для генерування нових ідей, підходів і способів вирішення проблем»*.

6. Коли всі картки будуть обговорені, дайте 5 хвилин на вільне обговорення діяльності в групах.

7. Загальне обговорення:

- Яким цілям служать традиційні методи оцінки?
- Яким цілям мають слугувати методи оцінювання в демократичному класі?
- Хто може оцінювати в демократичному класі?
- Поділіться найкращими практиками, які ви обговорювали під час вправи.

** <https://www.learntochange.eu/2017/03/30/assessment-and-evaluation-practices-revisited-with-cards-for-democracy/> Ildikó Lázár